

KOMMUNIKATIONSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 8/2005 rd

Regeringens proposition med förslag till ändring av vägtrafiklagen, fordonslagen och lagen om fordonstrafikregistret

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 15 december 2004 en proposition med förslag till ändring av vägtrafiklagen, fordonslagen och lagen om fordonstrafikregistret (RP 267/2004 rd) till kommunikationsutskottet för beredning.

Åtgärdsmotion

I samband med propositionen har utskottet behandlat en åtgärdsmotion om övervakning av den tunga trafiken (AM 62/2003 rd — Tero Rönni /sd m.fl.). Motionen remitterades till utskottet den 22 oktober 2003.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- äldre regeringssekreterare Jorma Hörkkö, kommunikationsministeriet

- lagstiftningsråd Leena Vettenranta, justitieministeriet
- överkommissarie Heikki Seppä, inrikesministeriet
- överinspektör Seppo Savola, social- och hälsovårdsministeriet
- enhetschef Ari Herrala och jurist Johanna Lähde, Fordonsförvaltningscentralen
- överinspektör Lauri Vuorivirta, Dataombudsmannens byrå
- logistikchef Markku Maukonen, Finlands Transport och Logistik SKAL rf.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- Bil- och transportbranschens Arbetarförbund AKT
- Autoliikenteen Työntajaliitto
- Linja-autoliitto.

PROPOSITIONEN OCH ÅTGÄRDSMOTIONEN

Propositionen

I propositionen föreslås att vägtrafiklagen kompletteras med ett nytt kapitel om övervakning av viss social lagstiftning om vägtransporter och användning av färdskrivare. Kapitlet innehåller också bestämmelser som behövs för att den nya obligatoriska digitala färdskrivaren kan införas i lastbilar och bussar, såsom bestämmelser om grunderna för utfärdande och återkallande av

färdskrivarkort. Dessutom ändras fordonslagen. Bestämmelserna om färdskrivare ska i fortsättningen också gälla digitala färdskrivare. I propositionen föreslås också att lagen om fordonstrafikregistret ändras. Den som handlägger kort som hör samman med färdskrivare vid vägtransporter ska ha en mer omfattande rätt att få uppgifter om färdskrivarkorten ur registret. Bestämmelserna om utplåning av uppgifterna om

färdskrivarkorten ur registret ska ändras så att utplåningen av uppgifterna knyter an till den tidpunkt då kortets giltighetstid går ut.

Åtgärdsmotion

I åtgärdsmotion AM 62/2003 rd föreslås att riksdagen godkänner att regeringen vidtar åtgärder för att inrätta en kontrollenhet för den tunga trafiken och stramar åt straffbestämmelserna för brott mot kör- och vilotider så att de motsvarar allmän europeisk nivå.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Av de orsaker som framgår av propositionen och med hänvisning till annan utredning finner utskottet propositionen nödvändig och lämplig. Utskottet tillstyrker lagförslagen med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Utskottet har behandlat åtgärdsmotionen och avvisar den.

Detaljmotivering

Lagförslag 1

92 a §. Definitioner. Utskottet föreslår två språkliga korrigeringar i 1 och 2 punkten. Ändringarna påverkar inte den svenska lagtexten.

92 h §. Behandlingen av färdskrivarens uppgifter vid företaget. I 1 mom. föreskrivs att företagen är skyldiga att åtminstone var sjätte månad ordna med kopiering av färdskrivarens uppgifter för fordon som finns utomlands. Utskottet menar att detta kan begränsa företagens verksamhet i alltför hög grad. Det skulle i många fall förorsaka företagen oskäligt höga kostnader, om de vore tvungna att ta hem fordonen med jämna mellanrum för att behandla uppgifterna i färdskrivarna. Därför föreslår utskottet att paragrafen inte ska föreskriva att uppgifterna måste kopieras var sjätte månad. Däremot föreslår utskottet att företagen ska vara skyldiga att kopiera uppgifterna i fordon som varit utomlands när de kommit till Finland. Uppgifterna måste kopieras utan onödigt dröjsmål så snart fordonet har anlänt till Finland.

Utskottet har formulerat om momentet.

92 k §. Användning av uppgifter för forskningsändamål. I motiven till paragrafen sägs att det är kommunikationsministeriet som ska ha tillgång till uppgifter. Detta framgår dock inte klart och tydligt av paragrafen. Utskottet föreslår därför att paragrafen preciseras för att det framgår att uppgifterna ska lämnas till kommunikationsministeriet. Utskottet har formulerat om paragrafen.

Lagförslag 3

Ingressen. Utskottet ändrar 20 § i sin helhet. Därför måste också ingressen ändras. På grund av ändringen måste 24 § strykas i lagförslaget, vilket påverkar ingressen. Utskottet har därför formulerat om ingressen.

20 §. Andra begränsningar av utlämnande av uppgifter. Sedan propositionen lämnades till riksdagen har det visat sig att övergångsbestämmelserna i 20 § i lagen om fordonstrafikregistret (541/2003) inte harmonierar med de möjligheter som Fordonsförvaltningscentralens informationssystem erbjuder. Det nuvarande informationssystemet kan varken snabbt eller utan betydande kostnader anpassas till förfarandet i den gällande 20 §, alltså att förmedla personuppgifter som omfattas av begränsningarna till dem som utför myndighetsuppdrag, till exempel de som registrerar fordon på kontrakt och i framtiden de som beviljar förar- och företagskort till digitala färdskrivare. Vi har således att göra med

en mycket svårare och långsammare reformprocess än väntat för informationssystemen vid Fordonsförvaltningscentralen.

Med hänvisning till det ovanstående föreslår utskottet att 20 § ändras i sin helhet, vilket innebär att det förfarande med skydd för känsliga personuppgifter som gällde fram till slutet av i fjol återinförs.

Utskottet har formulerat om paragrafen i enlighet med detta.

24 §. *Ikraftträdande.* I och med att 20 § ändras i sin helhet föreslår utskottet att övergångsbestämmelsen för 24 § inte ändras. Utskottet har formulerat om ingressen i enlighet med detta.

Förslag till beslut

Med stöd av det som anförs ovan föreslår kommunikationsutskottet

att lagförslag 2 godkänns utan ändringar,

att lagförslag 1 och 3 godkänns med ändringar (Utskottets ändringsförslag) och

att åtgärdsmotion AM 62/2003 rd förkastas.

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av vägtrafiklagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i vägtrafiklagen av den 3 april 1981 (267/1981) 47 a, 87 a, 94 a, 94 b och 105 b §,
sådana de lyder, 47 a, 87 a och 105 b § i lag 735/1999, 94 a § i sista nämnda lag och i lagarna 1567/1993 och 521/1995 samt 94 b § i sista nämnda lag och i lag 735/1999,
ändras 1 § 1 mom., 103 och 105 a §,
sådana de lyder, 1 § 1 mom. i lag 621/2003, 103 § i lag 113/2004 och 105 a § i nämnda lag 735/1999, samt
fogas till lagen ett nytt 6 a kap. som följer:

1 §
(Som i RP)

6 a kap

Viss social lagstiftning om vägtransporter och färdskrivare vid vägtransporter

92 a §

Definitioner

(Som i RP. Ändringarna påverkar inte den svenska texten.)

(3—11 punkten som i RP)

92 b—g §
(Som i RP)

92 h §

Behandlingen av färdskrivarens uppgifter vid företaget

För kontrollen av kör- och vilotider, hanteringen av rättigheter och skyldigheter i anslutning till ett anställningsförhållande samt för styrningen av transporter skall företaget kopiera de uppgifter om kör- och vilotider i fordonets digitala färdskrivare som gäller det egna företaget. Om fordonet finns i Finland skall uppgifterna kopieras åtminstone varannan månad och (*utesl.*) när företaget överlåter besittningen av fordonet eller när den digitala färdskrivaren tas ur bruk. Arbetsgivaren och det företag som tillfälligt anlitar en förare skall med högst tre veckors mellanrum kopiera förarkortet för de veckor under vilka föraren varit i arbete. *Om fordonet finns utomlands skall uppgifterna kopieras när det anlänt till Finland.*

(2 och 3 mom. som i RP)

92 i och j §
(Som i RP)

92 k §

Användning av uppgifter för forskningsändamål

På uppmaning skall företaget till kommunikationsministeriet överlämna uppgifter som registrerats i enlighet med 92 g § 2 mom. och 92 h § för sådan forskning som avses i 14 § i personuppgiftslagen (523/1999) (utesl.). De uppgifter som har insamlats på detta sätt får inte olovligen röjas för utomstående.

92 l—n §
(Som i RP)

8 kap.

Trafikbrott

103 och 105 §
(Som i RP)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

3.

Lag

om ändring av lagen om fordonstrafikregistret

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 13 juni 2003 om fordonstrafikregistret (541/2003) 9 § 1 mom. 5 och 6 punkten, 17 § 2 mom. 9 punkten och 3 mom. *samt* 20 § (*utesl.*) samt *fogas* till 9 § 1 mom. en ny 7 punkt (*utesl.*) som följer:

9 och 17 §
(Som i RP)

20 §

Andra begränsningar av utlämnande av uppgifter

En person har dessutom, utöver vad som bestäms i 30 § i personuppgiftslagen, rätt att för-

bjuda att *hans eller hennes* adressuppgifter (*utesl.*) lämnas ut *per telefon* till andra än myndigheter, *Trafikförsäkringscentralen*, trafikförsäkringsbolag, (*utesl.*) besiktningsförrättare, förarexamensmottagare eller avtalsregistrerare eller för någon annan i lag föreskriven användning. (Nytt)

Om en person har grundad anledning att misstänka att hans eller hennes egen eller familjens hälsa eller säkerhet kan komma att hotas, kan *Fordonsförvaltningscentralen* på skriftlig begäran besluta att personuppgifter som gäller honom eller henne inte får lämnas ut ur registret till andra än myndigheter, *Trafikförsäkringscentralen*, trafikförsäkringsbolag, besiktningsförrättare, avtalsregistrerare, förarexamensmottagare och till handläggare av kort som används i färdskrivare vid vägtransporter för skötsel av i lag föreskrivna uppgifter. Detta beslut kan första gången gälla högst fem år. Begränsningens giltighetstid kan förlängas med två år i sänder. (Nytt)

När en sådan i *befolkningsdatasystemet* registrerad begränsning av utlämnande av uppgif-

ter som avses i 11 § 1 mom. 1 punkten (*utesl.*) överförs till registret skall begränsningen utvidgas till att omfatta de uppgifter som avses i 2 mom. Att begränsningen utvidgas hindrar inte att personuppgifterna lämnas ut till dem som avses i 2 mom. (Nytt)

När uppgifter som omfattas av en i 2 eller 3 mom. avsedd begränsning lämnas ut, skall mottagaren samtidigt underrättas om begränsningen samt om begränsningarna i fråga om användning av och skydd för uppgifterna. Av särskilda skäl kan den registeransvarige besluta att mottagaren inte underrättas ifall detta med beaktande av den uppgift som skall lämnas ut och dess användningsändamål inte bedöms äventyra syftet med begränsningarna.

(5 mom. *utesl.*)

24 §
(*Utesl.*)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

Helsingfors den 21 april 2005

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Markku Laukkanen /cent
vordf. Matti Kangas /vänst
medl. Leena Harkimo /saml
Saara Karhu /sd
Marjukka Karttunen /saml (delvis)
Inkeri Kerola /cent
Risto Kuisma /sd
Reino Ojala /sd (delvis)
Erkki Pulliainen /gröna

Eero Reijonen /cent
Pertti Salovaara /cent (delvis)
Arto Seppälä /sd
Timo Seppälä /saml (delvis)
Harry Wallin /sd (delvis)
Lasse Virén /saml (delvis)
Raimo Vistbacka /saf
ers. Reijo Paaajanen /saml (delvis)
Lyly Rajala /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Mika Boedeker.

RESERVATION

Motivering

Vår reservation gäller 92 h § i det första lagförslaget som gäller behandlingen av uppgifter i färdskrivaren vid företaget. Utskottet föreslår att företagen ska kopiera uppgifterna om sitt eget företag i ett fordon som finns i Finland varannan månad och i fordon som är utomlands var sjätte månad. Dessutom ska arbetsgivaren och det företag som tillfälligt anlitar en förare minst var tredje vecka kopiera kör- och vilotider på förarkortet för de veckor som föraren har arbetat. Det anknyttande EU-direktivet kräver inte detta. Direktivet kräver bara att uppgifterna i färdskrivaren förvaras 365 dagar efter att de har lagrats. Regeringen föreslår således strängare regler i Finland än vad som är brukligt i EU. Det medför extra arbete och större kostnader, vilket snedvrider konkurrensen på den gemensamma inre marknaden.

Vi kan inte acceptera att finländska åkare får sämre villkor än åkarna i resten av unionen. I levande livet avgör ändå minneskapaciteten på förarkorten (28 dagar) och på de digitala färdskrivarna (365 dagar) hur ofta uppgifterna lagras. Inom dessa tidsramar kan företagen själva bestämma vilka lagringsintervaller som är lämpligast för deras verksamhet. Sett mot denna bak-

grund är det viktigt att uppgifterna i färdskrivaren och på förarkortet kan kopieras och förvaras både elektroniskt och på papper som det sägs i propositionen.

Förslag

Med hänvisning till det ovanstående föreslår vi att 92 § h 1 mom. i det första lagförslaget får följande formulering:

92 h §

Behandlingen av färdskrivarens uppgifter vid företaget

För kontrollen av kör- och vilotider, hanteringen av rättigheter och skyldigheter i anslutning till ett anställningsförhållande samt för styrningen av transporter skall företaget kopiera de uppgifter om kör- och vilotider i fordonets digitala färdskrivare som gäller det egna företaget. (*Utesl.*)

Helsingfors den 21 april 2005

Matti Kangas /vänst
Leena Harkimo /saml
Marjukka Karttunen /saml
Erkki Pulliainen /gröna

Timo Seppälä /saml
Raimo Vistbacka /saf
Lyly Rajala /saml.